



A Pesti Központi Kerületi Bíróság

az 1000. számú Ügyvédi Iroda (1034 Budapest, Zápor utca 23. fszt. 2.; ügyintéző dr. Dantesz Péter ügyvéd) által képviselt [REDACTED] I. r., valamint [REDACTED] (mindketten: [REDACTED]) II. r. felpereseknek,

a [REDACTED] Ügyvédi Iroda ([REDACTED], ügyintéző: [REDACTED] ügyvéd) által képviselt AXA Bank Europe S.A. Magyarországi Fióktelepe (1138 Budapest, Váci út 135-139. D-C épület) által képviselt AXA Bank Europe S.A. (BE-1170 Belgium, Vatermael Boitsfort Boulevard du Souverain 25.) alperes ellen szerződés létre nem jöttének megállapítása iránti perében meghozta az alábbi

#### Ítéletet:

A bíróság megállapítja, hogy a 2006. [REDACTED] napján kötött, [REDACTED] számú, dr. Gosztonyi Júlia közjegyző által [REDACTED] számon közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés érvénytelen.

Ezt meghaladóan a bíróság a keresetet elutasítja.

A bíróság kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felpereseknek, mint egyetemleges jogosultaknak 635.000 (hatszázharmincötezer) forint perköltséget, továbbá fizessen meg az államnak - az adóhatóság felhívásában írt időben és módon - 600.000 (hatszázézer) forint kereseti illetéket.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül fellebbezésnek van helye, melyet jelen bíróságnál kell írásban benyújtani 4 példányban a Fővárosi Törvényszékhez címezve.

A felek kérhetik a fellebbezés tárgyaláson kívüli elbírálását. Ha a fellebbezés csak a perköltség viselésre vagy összegére, illetve a meg nem fizetett illeték megfizetésére vonatkozik, a teljesítési határidővel kapcsolatos vagy az ítélet indokolása ellen irányul, bármelyik fellebbező fél a fellebbezésében kérheti tárgyalás megtartását.

#### Indokolás:

A bíróság a csatolt okiratok alapján a következő tényállást állapította meg.

Az I. és II. r. felperesek mint adósok és az alperes jogelődje az ELLA Első Lakáshitel Kereskedelmi Bank Zrt, mint hitelező 2006. [REDACTED] napján [REDACTED] banki ügyletazonosító alatt önálló

zálogjoggal biztosított, deviza alapú életbiztosításhoz kapcsolódó kölcsönszerződést kötöttek, melyet dr. Gosztonyi Júlia budapesti közjegyző [REDACTED] szám alatt közjegyzői okiratba foglalt.

A kölcsönszerződés I.1.1. pontjában az alperes jogelődje kötelezettséget vállalt arra, hogy hitelcél meghatározása nélkül a felperesek részére 63.799 svájci frank (CHF) összegű, svájci frank devizanemben nyilvántartott kölcsönt nyújt. A felperesek tudomásul vették, hogy a bank a kölcsön összegéből legfeljebb 10.000.000 forintnak megfelelő (a banknak a folyósítás napjára jegyzett devizavételi árfolyomaán átszámított) deviza összeget folyósít (folyósítási limit), amely deviza összeg tartalmazza a folyósítási jutalékot is. Amennyiben a kölcsön teljes összege a folyósítási limit miatt nem került folyósításra, az igénybe nem vett résszel a kölcsön összege automatikusan lecsökken, és az így esetlegesen fennmaradó összeg folyósítását az adósok a későbbiekben sem követelhetik. A felperesek kötelezték magukat a kölcsön és annak a szerződés szerinti járulékaik megfizetésére.

A szerződés I.1.2. pontjában megállapodtak abban, hogy a hitelező a kölcsön devizaösszegét a folyósítás napjára az általa jegyzett devizavételi árfolyamon forintra átváltja és ezen forint ellenértéket utalja át az I. r. felperes bankszámlájára. A felperesek a szerződés I.4.7.1. pontjában arra vállaltak kötelezettséget, hogy a szerződés alapján őket terhelő fizetéseket legkésőbb a tartozás esedékességének napján érvényes, a hitelező által az adott devizanemre meghatározott, és az Üzletszabályzatban rögzítettek szerint közzétett devizaeladási árfolyamon kötelesek teljesíteni.

Rögzítették, hogy a folyósítás napjáról és az első esedékességi napról a hitelező írásban értesíti az adósokat. Ez az értesítő tartalmazza a fizetendő induló havi törlesztő részlet deviza összegét is. Az értesítő levelet a felek a szerződés elválaszthatatlan részének fogadták el.

A szerződés I.3. pontjában meghatározottak szerint a kölcsön futamideje az előfinanszírozási időszakot követő naptól számított 20 év. A kölcsön teljes időtartama az előfinanszírozási időszak és a futamidő összessége. A kölcsön végső lejárat, amennyiben az előfinanszírozási időszak a kölcsön folyósítását követő nyolcadik esedékességi napig tart: legkésőbb 2027. október 8. napja. Az előfinanszírozási időszakot követően a törlesztőrészek száma 240. A lejárat az előfinanszírozási időszak utolsó napja időpontjától függően változhat. A szerződés I.3.4. pontjában úgy rendelkeztek, hogy a kölcsön folyósításának napjától az önálló zálogjog bejegyzését tartalmazó tulajdoni lap másolat hitelezőhöz való benyújtását követő esedékességi napig, vagy ha a tulajdoni lap másolat benyújtása és a következő esedékességi nap között kevesebb, mint 3 munkanap van, akkor a soron következő második esedékességi napig terjedő időszak az előfinanszírozási időszak, mely alatt a havi fizetési kötelezettség tekintetében a 4.1. pont rendelkezési irányadóak.

A szerződés I.4.1. pontjában foglalt megállapodás szerint a kölcsön induló havi törlesztő összege 305,70 svájci frank. Az első törlesztő összeg a kölcsön folyósításának napját követő hónapban esedékes; a törlesztő összegek minden naptári hónapban a folyósítás napjával megegyező számú napon esedékesek. A szerződés I.4.2. pontjában a felperesek a kölcsönt az előfinanszírozási időszak és a futamidő alatt egyrészt a futamidő alapján számított havi részletekben vállalták megfizetni. Rögzítették, hogy az ügyleti kamat és a kezelési költség havonta esedékessé váló része együttesen képezi a havi törlesztőrészlet összegét. A kamat és kezelési költség a hitelező mindenkor hatályos lakossági hitelezési üzletszabályzatában meghatározottak szerint kerül kiszámításra. Az előfinanszírozási időszak negyedik hónapjában, illetve az előfinanszírozási időszak végén a hitelező az eredeti esedékességi időpontok változatlanul hagyásával új törlesztő összeget állapít meg,

melyről az adósokat írásban értesíti. A felperesek a havi törlesztőrészlet megfizetésén túl, a tőketörlesztések megfizetését akként vállalták, hogy az I. r. felperesnek a Winterthur Biztosító Zrt-vel kötött [REDACTED] kötvényszámú, Quorum módozatú életbiztosítási szerződéséből eredő biztosítási szolgáltatásból 2017. január 29. napján a kölcsön 30%-ának megfelelő, 2022. január 29. napján a kölcsön 35%-ának, végül 2026. január 29. napján a kölcsön 35%-ának 6 svájci frankkal csökkentett mértékű törlesztését teljesítik. Az utolsó tőketörlesztés 6 svájci frank összegű és a kölcsön futamidejének utolsó napján esedékes. A tőketörlesztések teljesítésekor a bank az eredeti esedékességi időpontok változatlanul hagyásával új törlesztő összegeket állapít meg, melyről az adósokat a tőketörlesztést követően írásban értesíti.

A felperesek az igénybe vett kölcsön összege után a bank által kamatperiódusonként egyoldalúan változtatható mértékű ügyleti kamat megfizetésére vállaltak kötelezettséget, melynek induló mértéke évi 3,85 % volt. Megállapodásuk szerint a kölcsön éves ügyleti kamatlába az előfinanszírozási időszak alatt nem változik. Az éves ügyleti kamatláb a futamidő alatt 1 éves kamatperiódusonként változó, az első kamatperiódus az előfinanszírozási időszakot követő napon kezdődik. A felperesek a folyósítás időpontjától havi, egyoldalúan változtatható mértékű kezelési költség megfizetésére is kötelezték magukat, ennek induló mértéke évi 1,9 % volt. A közjegyzői okirat 3.10. pontjában rögzítették, hogy az induló teljes hiteldíj mutató (THM) évi 6,17%, a THM meghatározása forintban teljesített fizetések alapján történt, a 2006. [REDACTED] napján érvényes, a hitelező által az adott devizanemre meghatározott és közzétett devizaárfolyamok figyelembe vételével. A THM számítása során figyelembe nem vett egyéb költség a szerződés közjegyzői okiratba foglalásának közjegyzői munkadíja (87.200 forint), valamint a kölcsön folyósításához megkövetelt biztosítás díja, (becsült összege: havi 2.000 forint) amelynek meghatározása módjáról és várható összegéről a szerződés aláírását megelőzően a hitelező tájékoztatta az adóst.

A felperesek tudomásul vették, hogy a hitelező a kölcsön ügyleti kamatlábát az egyes kamatperiódusok fordulónapján, a kezelési költség és egyéb, a díjak, jutalékok, költségek mértékét pedig bármikor, a pénzügyi viszonyok változásától függően jogosult egyoldalúan megváltoztatni. A szerződés részévé vált Üzletszabályzat 4.3.1. pontjában meghatározták, hogy a hitelező a hiteldíjat, illetve annak egyes elemeit az éven túli lejáratú állampapírok hozamának megváltozása, a tőke-és pénzügyi kamatlábak megváltozása, a fogyasztó árindex változása, a jegybank alapkamat módosulása, a lakáscélú állami kamattámogatások változása és/vagy megszűnése, a bankközi hitelkamatok vagy a Bank forrásköltségeinek változása, a pénzügyi viszonyok változása, valamint a Bank üzletpolitikájának változása közül bármelyiktől függően egyoldalúan jogosult módosítani.

A felperesek a szerződés IV. 4. pontjában kijelentették, hogy a bank a szerződés aláírását megelőzően kellő időben átadta az Üzletszabályzatot, melyet valamint a Hirdetményt megismerték, és magukra kötelezőnek fogadják el.

A hitelező elnevezése 2008. augusztus 8. napján AXA Bank Zrt.-re változott, amely pénzügyintézet 2009. január 1. napjával tőkeegyesítő társaságok határon átnyúló egyesülése (beolvadás) miatt megszűnt, jogutódja az alperes lett.

**A felperesek módosított keresetükben** elsődlegesen a kölcsönszerződés létre nem jöttének, másodlagosan érvénytelenségének megállapítását és az alperes perköltségben való marasztalását kérték az Alaptörvény 28. cikke, és az M) cikk 2) bekezdése, a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 213. § (1) bekezdés a), c), d) és e) pontjaira hivatkozással. Elsődleges kereseti kérelmük indokaként hivatkoztak arra, hogy a szerződés 3.6.

pontja 1 éves kamatperiódusonként változó ügyleti kamatot rögzít. A kamat tehát változó, továbbá az alperes által egyoldalúan meg is változtatható. A változó kamatozás egy automatizmus, amely alapján a kamat - a felek nyilatkozatától és akaratától függetlenül – megváltozik, azonban a szerződésből hiányzik az automatikus változást meghatározó lényeges feltételek, tényezők meghatározása, ezért a szerződés a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 205. § (2) bekezdése, a Hpt. 210. § (1)-(2) bekezdése alapján létre sem jött.

A Hpt. 213. § (1) bekezdés a) pontjának felhívásával előadták, hogy a szerződés nem tartalmazza annak tárgyát, mert nem ismerték a folyósítás napján jegyzett devizavételi árfolyamot, így a kölcsön pontos összegét sem tudják kiszámolni. Kifejtették, hogy a szerződésben a kölcsön folyósítását vételi árfolyamon, a törlesztést pedig eladási árfolyamon határozták meg. A vételi és az eladási árfolyam közötti különbség százalékos mértéke az árfolyamrés, a vételi és az eladási árfolyam különbsége a felpereseket terhelő költség, melyet a szerződés nem tartalmaz, ezért az a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontja szerint semmis. A Hpt. 213. § (1) bekezdés d) pontja szerinti semmisséget arra alapították, hogy a hiteldíj módosításának a szerződés 3.8. pontjában írt feltételeit nem határozták meg részletesen. Állították, hogy a szerződés csak az első tőketörlesztésig bezárólag tartalmazza a törlesztőrészek összegét (mely kamatot és kezelési költséget foglal magában), a teljes futamidőre azonban nem. A szerződés az alperest jogosítja fel a tőketörlesztések után új törlesztőrészek megállapítására, mely nem felel meg a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontjában írtaknak. A törlesztőrészek összege a szerződés lényeges feltétele, az abban való megállapodást is írásba kellett volna foglalni, mert ennek hiányában a szerződés a Ptk. 217. § (1) bekezdése alapján is semmis, az értesítő levél csupán egyoldalú jognyilatkozat, amely a szerződés hiányosságait nem pótolja. Vitatták azt is, hogy az Üzletszabályzatot bármikor is megismerhették volna. Hangsúlyozták, hogy a szerződés ezzel kapcsolatos 4.2. pontja maga is általános szerződési feltétel, melyre figyelemmel a bizonyítási teher nem a fogyasztóra hárul. Ahhoz, hogy az Üzletszabályzat a szerződés részévé váljon, a Hpt. 210. § (1) bekezdésére figyelemmel szükséges lett volna annak a felperesek általi aláírása, továbbá annak bizonyítása, hogy az alperes azt a felperesekkel megtárgyalta, és azt a felperesek ténylegesen elfogadták.

**Az alperes ellenkérelmében** a kereset elutasítását és a felperesek perköltségben való marasztalását kérte. Védekezése szerint a felperesek félreértelmezik a kölcsönszerződés I.3.6. pontjában írtakat, mivel a kamatperiódusonként „változó kamat” megjelölés azt jelenti, hogy a hitelező a szerződésben biztosított jogával élve egyoldalúan megváltoztathatja az ügyleti kamatot, de csak kamatperiódusonként. Az ügyleti kamat tehát kizárólag az egyoldalú kamatváltoztatás szerződésben rögzített feltételek szerinti gyakorlása alapján változhat. Nincs olyan automatizmus, amelynek feltételeiben a feleknek külön meg kellett volna állapodniuk, a szerződés tehát létrejött.

Kifejtette, hogy a perbeli kölcsönszerződés életbiztosítással vegyes szerződés, melyre figyelemmel az adósok a futamidő első részében csak ügyleti kamatot és kezelési költséget fizetnek, tőketörlesztés helyett pedig a biztosítási díjakat fizetik, majd a biztosítási szerződés alapján kifizetett biztosítási szolgáltatással csökkentik a kölcsön tőke részét. Ezt követően a bank a fennmaradt tőketartozás függvényében újrakalkulálja a törlesztőrészek nagyságát, amely éppen a fogyasztó érdekét szolgálja. Erre figyelemmel a felperesek az e) pont szerinti érvénytelenségre a Hpt. 213. § (3) bekezdése alapján nem is hivatkozhatnak. Hangsúlyozta, hogy a Kúria 6/2013. PJE határozata értelmében nem szükséges, hogy a törlesztések összege tételesen szerepeljen a szerződésben, elegendő az is, ha azok kiszámítható módon vannak meghatározva. A szerződés 4.1.-4.2. pontja, valamint az Üzletszabályzat 4.2.2. és a 4.2.8. pontjai e követelménynek eleget tesznek. Álláspontja szerint a kölcsön összegének a szerződés I.1.1. pontja szerinti meghatározásával a szerződés tárgyát egyértelműen és kiszámíthatóan rögzítették. Az árfolyamrés feltüntetésének

kötelezettsége nem áll fenn, mert az nem költség. A hiteldíj egyoldalú megváltoztatásának feltételeit az Üzletszabályzat 4.3.1. pontja részletesen, kellően világosan és egyértelműen rögzíti. Emellett a perbeli ún. kamat-kijárató kikötést tartalmazó kölcsönszerződésnél nem lehet pontosan meghatározni a kamatemelést. A Hpt. 213. § (1) bekezdés d) pontja e körben a megváltoztatás lehetőségéről szóló tájékoztatást várta el. A felperesek által sérelmezett kikötések a 2010. január 1-jétől bevezetett újabb szabályozásnak (275/2010. (XII. 15.) Korm. rendelet) is maradéktalanul megfelelnek, továbbá az Üzletszabályzat a hivatkozott jogszabály hatályba lépésével módosult, ekként a Kúria 1/201 (VI.28.) PK vélemény 5. pontja alapján az esetleges érvénytelenség magától elhárult. A Hpt. 213. § c), d) vagy e) pontjainak esetleges érvénytelensége is legfeljebb a szerződés részleges érvénytelenségét eredményezheti.

#### **A kereset részben alapos.**

A bíróság a csatolt okiratok alapján megállapította, hogy az alperes jogelődje, mint hitelező és a felperesek, mint adósok között 2006. november 8. napján a Ptk. 523. § (1) bekezdése szerinti kölcsönszerződés jött létre. A felek szerződése a Hpt. szerződéskötéskor hatályos 2. számú melléklet III.5. pontja szerinti fogyasztási kölcsönnek minősül, ezért arra a Hpt. 213. §-ában írt rendelkezések alkalmazandóak.

A felek által aláírt szerződés tartalmazza a létrejöttéhez megkívánt valamennyi lényeges elemet, a felek személyét, a kölcsön összegét, lejáratát, a kamat fizetésében való megállapodást (Ptk. 205. § (1)-(2) bekezdés, Ptk. 523. § (1) és (2) bekezdés). A felperesek alaptalanul állították, hogy a szerződés I. 3.6. pontjában írt változó kamatban nem állapodtak meg. A szerződés 3.6. és 3.8. pontjainak egymással és a szerződés egyéb rendelkezéseivel való egybevetése alapján az állapítható meg, hogy az ügyleti kamat azért változó, mert annak a hitelező egyoldalú megváltoztathatóságát a felek a szerződésben külön pontban lehetővé tették akként, hogy arra kizárólag 1 éves kamatperiódusonként van lehetőség. Helytállóan érvelt az alperes azzal, hogy a szerződésben nincsen az ügyleti kamat változását eredményező olyan automatizmus, amelyben a feleknek a szerződés létrejöttéhez külön meg kellett volna állapodniuk.

A felperesek a közjegyző előtt tett írásbeli nyilatkozatukban (IV.4. pont) nyilvánították ki azon szerződéses akarataikat, mely szerint a szerződésben nem szabályozott kérdésekben az Üzletszabályzatban és a Hirdetményben foglaltak irányadóak, ezért a szerződés részévé válásukhoz külön aláírásra nem volt szükség. Továbbá nyilatkoztak a felperesek az Üzletszabályzat átvételéről is.

A közjegyző által készített okirat a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 195. § (1) bekezdése szerint közokirat, és mint ilyen teljesen bizonyítja - egyebek mellett - az okirattal tanúsított adatok és tények valóságát (Üzletszabályzat átvétele), úgyszintén az okiratban foglalt nyilatkozat megtételét. A felperesek a Pp. 195. § (6) bekezdése alapján ellenbizonyítással élhettek volna, az ezzel kapcsolatos tájékoztatás ellenére azonban az állításuk alátámasztására bizonyítékot nem terjesztettek elő, bizonyítási indítványt nem tettek. Az a hivatkozás, hogy a kölcsönszerződés IV.4. pontja maga is általános szerződési feltételt tartalmaz, nem fosztja meg a közjegyzői okiratot közokirati jellegétől és nem változtatja meg a közokirattal szembeni bizonyításra vonatkozó bizonyítási terhet sem. A Ptk. 205/B. (1) bekezdése szerint ahhoz, hogy az általános szerződési feltétel a szerződés részévé váljon, szükséges, de egyben elegendő, ha alkalmazója lehetővé tette, hogy a másik fél annak tartalmát megismerje, és ha azt a másik fél kifejezetten vagy ráutaló magatartással elfogadta. Az általános szerződési feltételek tehát egyedi megtárgyalás hiányában is a szerződés részévé váltak, mivel a felperesek közokiratban azok elfogadásáról nyilatkoztak.

A szerződés I.1.1. pontjában írtak alapján megállapítható a kölcsön svájci frankban meghatározott összege azzal, hogy a nyilvántartás pénznemében meghatározott kölcsönösszeg legfeljebb 10.000.000 forintnak a folyósítás napjára a bank által jegyzett devizavételi árfolyamán átszámított deviza összeg lehet. A szerződés tárgya ekként egyértelműen meghatározott. Nyilvánvaló, hogy a szerződéskötéskor a folyósítás napján alkalmazott devizavételi árfolyam a hitelező előtt sem lehetett ismert, ezért azt lehetetlen lett volna a szerződés megkötésének napján megjelölni. Ez azonban a szerződés tárgyát nem teszi meghatározatlanná, a szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés a) pontja alapján nem semmis. E körben utal a bíróság a 6/2013. PJE határozat III. 2. a) pontjában kifejtettekre.

A folyósításkor alkalmazott devizavételi árfolyam és a törlesztéskor alkalmazott devizaeladási árfolyam különbözete, az árfolyamrés, mint fogalom sem a Hpt-ben, sem más jogszabályban nem szerepelt, azt jogszabályi rendelkezés a szerződés megkötésének időpontjában nem nevesítette és költségként történő feltüntetését sem írta elő.

A deviza alapú kölcsönök sajátossága, hogy a felek a kölcsön összegét devizában határozzák meg és devizában tartják nyilván, míg a devizában meghatározott kölcsönt a hitelező ténylegesen forintban folyósítja, az adós pedig rendszeres fizetési kötelezettségét ugyancsak forintban teljesíti. E szerződéses konstrukcióra a Hpt. külön rendelkezéseket nem tartalmazott. A Ptk. 231. § (2) bekezdése alapján azonban lehetőség volt arra, hogy a kölcsönszerződés teljesítése során az ún. kirovó és lerovó pénznem eltérő legyen. A felek szerződésében a kirovó pénznem a svájci frank, a lerovó pénznem pedig a forint. A Ptk. hivatkozott rendelkezése a más pénznemben meghatározott tartozás átszámítására a fizetés helyén és idején érvényben lévő árfolyam alapulvételét írta elő.

A deviza alapú kölcsönök esetében ahhoz, hogy a bank az ügyfél részére forintot tudjon nyújtani, a rendelkezésére álló devizaállományt forint értékre váltotta át. E tranzakció során a bank devizaeladóként szerepel, ezért indokolt a folyósításkor a devizavételi árfolyam figyelembe vétele. A kölcsön törlesztésekor viszont az adós által havonta teljesített forint összeg átváltásához devizát kell vásárolni, amelyre figyelemmel a devizaeladási árfolyam alkalmazása indokolt. Ekként a vételi és eladási árfolyamból származó eltérés a Hpt. idézett rendelkezésének alkalmazásában nem költség, hanem egy elszámolási mód, amelynek alkalmazásával a forint pénznemben teljesített szolgáltatások a nyilvántartás pénznemében elszámolhatók.

A törlesztéskor irányadó deviza eladási árfolyamból megállapítható, hogy az a törlesztő részlet forint egyenértéke számításának módját határozza meg, nem pedig a Hpt. 212. § (2) bekezdésében meghatározott teljes hiteldíj részét képező költséget. Pusztán azért mert az adósnak a deviza vételi és deviza eladási árfolyam eltérése adódó fizetési kötelezettsége keletkezik, az árfolyamrés nem minősül költségnek, ezért a szerződésben külön feltüntetni nem kellett, hiánya a szerződés 213. § (1) bekezdés c) pontja szerinti semmisségét nem eredményezi.

A Hpt. 210. § (3) bekezdés szerint a kamatot, díjat vagy egyéb szerződési feltételt csak akkor lehet egyoldalúan, az ügyfél számára kedvezőtlenül módosítani, ha szerződés ezt - külön pontban - a pénzügyi intézmény számára meghatározott feltételek, illetve körülmények esetére egyértelműen lehetővé teszi. A Hpt. 213. § (1) bekezdés d) pontja ezzel összefüggésben kimondja, hogy semmis az a lakossági kölcsönszerződés, amelyik nem tartalmazza azon feltételeknek, illetőleg körülményeknek a részletes meghatározását, amelyek esetében a hiteldíj megváltoztatható, vagy ha ez nem lehetséges, az erről szóló tájékoztatást.

A hiteldíj egyoldalú módosításának feltételeit olyan módon, olyan részletességgel kell megfogalmazni, hogy abból a módosításra alapot adó, a felektől független körülmények a fogyasztó



számára is megismerhetőek legyenek. A szerződés I.3.8. pontjában és az Üzletszabályzat 4.3.1. pontjában foglalt, „a pénzügyi viszonyok változása” megjelölés e törvényi követelménynek nem felel meg, mert a meghatározás az általánosság olyan magas szintjén történt, hogy az a fogyasztótól is általában elvárható szintű tájékozottságra figyelemmel sem értelmezhető, az adós számára objektív, viszonyításra alkalmas adatot nem tartalmaz. Ugyanez vonatkozik „a Bank üzletpolitikájának változása” meghatározásra. Tévesen érvelt e tekintetben az alperes azzal, hogy ún. kamat-kiigazító kikötést tartalmazó kölcsönszerződésnél nem lehet pontosan meghatározni a kamatemelést, mert az idézett törvényhely nem pontos, képlettel alátámasztott követelményt támaszt a szerződéssel szemben, hanem a módosításra alapot adó körülmények részletes meghatározását. A hiteldíj megváltoztatásának lehetőségéről szóló tájékoztatási kötelezettséget a Hpt. ugyancsak idézett 210. § (3) bekezdése rögzíti. A hiteldíj módosítás feltételeinek felsorolásából következően kizárt a Hpt. 213. § (1) bekezdés d) pontja második fordulatának alkalmazhatósága. Másrészt nincs olyan tartalmú tájékoztatás a szerződésben, mely szerint nem lehetséges meghatározni a módosítást lehetővé tevő körülményeket. Az alperes jogelődje az „oklistát” felsorolta, csak nem a törvény által előírt részletességgel.

Valamely szerződés érvénytelenségének kérdése csak a szerződéskötés időpontjában vizsgálható. Irreleváns ezért a szerződéskötést követően hatályba lépett 275/2010. (XII. 15.) Korm. rendelet alapján végrehajtott Üzletszabályzat módosítás. A Kúria alperes által felhívott 1/2010. (VI. 28.) PK véleménye az érvénytelenség jogkövetkezményeiről szól, 5. pontja az érvényessé nyilvánítás körében említi az "érvényessé válás" (konvalidálódás) eseteit. A jelen, érvénytelenség megállapítására irányuló per keretein belül az alperes által kifejtettek nem értékelhetők, mert ebben a perben az érvénytelenség következményeinek levonására – kereseti/viszontkereseti kérelem hiányában – nem kerülhet sor.

Helytállóan hivatkozott az alperes arra, hogy a szerződés a hiteldíj megváltoztatását tartalmazó szerződési feltételek érvénytelenségének megállapítása esetében is teljesíthető lenne. Erre figyelemmel a Hpt. 213. § (1) bekezdés d) pontja szerinti semmisségi ok fennállta alapján csak a szerződés részleges érvénytelenségének megállapítására lenne lehetőség (6/2013 PJE határozat III. 2. a) pontjának utolsó bekezdése).

A Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontja értelmében semmis az a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés, amelyik nem tartalmazza a törlesztő részletek számát, összegét, a törlesztési időpontokat.

A szerződés szerint a törlesztő részletek száma 240, a kölcsön teljes időtartama az előfinanszírozási időszak és a futamidő összessége, mely alatt az adósok ügyleti kamatból és kezelési költségből álló törlesztőrészletek megfizetését vállalták. Az induló havi törlesztő részlet összege 305,70 svájci frank azzal, hogy az a folyósítási limit miatt módosulhat (I.4.1. pont). Az előfinanszírozási időszak negyedik hónapjában, illetve annak végén a hitelező új törlesztő összeget határoz meg (I.4.2. pont). A futamidő alatt három alkalommal (2017. január 29., 2022. január 29. és 2026. január 29.) az adósok 30%, 35%, és 35 %-os tőketörlesztésre kötelesek az I. r. felperes biztosítási szerződéséből eredő biztosítási szolgáltatásból. A tőketörlesztések teljesítésekor a Bank új törlesztő összeget állapít meg, melyről az adósokat írásban értesíti (I.4.6.pont). Az Üzletszabályzat 4.2.2 pontja, és 4.2.8. pontja tartalmazza a kamat és a kezelési költség számításának képletét, és a képletben alkalmazott időpontok megjelölését.

A törlesztőrészletek összegének meghatározására vonatkozó fenti rendelkezésekből az állapítható meg, hogy a 20 éves futamidőre kötött szerződésben összegszerűen megjelölt törlesztőrészlet

legfeljebb a maximum 4 hónapos előfinanszírozási időszak lejártáig (I. 3.5.pont) lehetett irányadó, azt követően a törlesztőrészletek összegét a hitelező újraszámolja, mint ahogy az egyes tőketörlesztéseket követően is. Tekintve, hogy a felperesek az előfinanszírozási időszak és a futamidő első tőketörlesztésig terjedő idejére egyaránt az ügyleti kamatból és kezelési költségből álló törlesztőrészletet kötelesek megfizetni, mincs elfogadható indok arra, miért csak az előfinanszírozási időszakra szerepel a törlesztőrészlet összegszerű megjelölése.

A 6/2013. PJE III.2. a) pontjának utolsó bekezdése értelmében, amennyiben a törlesztőrészletek nagysága nincs a szerződésben rögzítve, az a szerződés teljes érvénytelenségét eredményezi. Következésképpen a szerződésnek a törlesztőrészlet összegét a teljes futamidőre nézve tartalmaznia kell, ennek hiányában a szerződés nem a Ptk. 523. § (1) bekezdésébe, hanem a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontjába ütközően semmis.

Az a rendelkezés, amely alapján a bank jogosult az előtörlesztési időszak lejártával és a tőketörlesztések teljesítésekor az eredeti esedékességi időpontok változatlanul hagyásával új törlesztő részleteket megállapítani és erről a felpereseket írásban értesíteni (esedékességi értesítők) a törlesztőrészletek összegében való megállapodást nem pótolja. A szerződés semmisségének vizsgálatakor nem releváns, hogy a hitelező az adósok érdekében állapít-e meg új törlesztő összegeket, mert ez nem eredményez kivételt a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontjának kógens rendelkezése alól.

A rendelkezésre álló adatok alapján nem lehet a fogyasztó érdeke ellen valónak minősíteni a törlesztőrészletek összegének meghatározatlanságára alapított felperesi igényérvényesítést, így annak akadálya nem volt. A futamidő jelentős része alatt fizetendő törlesztőrészletek meghatározása hiányában a szerződés - a már kifejtettek, továbbá éppen a halasztott tőketörlesztésű konstrukcióra figyelemmel - nem teljesíthető az első 4 hónapra megjelölt törlesztőrészletekben, ekként fel sem merülhet az alperes által hivatkozott, a fogyasztóra háruló nyilvánvalóan aránytalan és súlyos fizetési teher.

A bíróság a jelen ügyben alkalmazandó jogegységi határozat alaptörvény-ellenességét nem észlelte, ezért a felperesek Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezésére irányuló kérelmét a Pp.155/B. § (1) és (4) bekezdése alapján elutasította.

Mindezek miatt a bíróság a felperesek másodlagos kereseti kérelmének helyt adott, míg a szerződés létre nem jöttének megállapítására irányuló kereseti kérelmet elutasította.

A bíróság a Pp. 78 § (1) bekezdése alapján kötelezte a pervesztes alperest a pernyertes felperesek költségének megfizetésére, mely áll a felperesek jogi képviselőjével felmerült, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (1) bekezdésének a) pontja alapján megállapított 635.000 forint ügyvédi munkadíjból. A felperesek illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 600.000 forint kereseti illeték megfizetésére az alperes a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése, 15. § (2) bekezdése alapján köteles.

Budapest, 2014. április 1.

\_\_\_\_\_ s. k.

bíró

A kiadmány hitelül: